

andre, er han ikke trods den Logik og Klarhed, som ellers udmærker ham. Det ærede Medlem talte om Højre, om Fortiden, om de saakaldte Provisorier og om, at Højre stod slet anskrevet i Befolkningen, thi gennem de provisoriske Love havde vi været inde paa noget, som anstændige retsfølende Politikere ikke kunde have gjort. Hvad nu det angaar, at vi staaar slet anskrevet i Befolkningen, vil jeg henvise til, at det er dog ikke daarligere, end at der faldt nogle og 80,000 Stemmer paa Højres Kandidater ved sidste Valg, og at vi var gaaet en lille Snes Tusind Stemmer frem siden Valget i 1906 — jeg bruger den Statistik, som foreligger for os, og tager Aarstallet 1906, som staaer der —, medens Venstres Stemmer i samme Tidsrum er gaaet en lille Snes Tusind Stemmer tilbage, saa i og for sig tyder det ikke paa, at vi er saa overordentlig slet anskrevne.

Jeg vil et Øjeblik dvæle ved dette uanstændige, som Højre skal have gjort sig skyldig i gennem de provisoriske Love. Jeg vil sige til det ærede Medlem, at jeg blev 30 aarig Vælger i 1882. At deltage aktivt i det politiske Liv var jeg begyndt paa kort i Forvejen, maaske i 1880 eller 1881. Jeg har saa deltaget i det politiske Liv i den Periode, ikke alene som fuldstændig menig, men som Redaktør af et Højreblad og som Formand for Højreorganisationer, saa at jeg for mit Vedkommende aldrig kunde fragaa selv om jeg vilde, at jeg har fuldt moralsk Medansvar for, hvad der skete i den Periode, et Tidsrum af en Snes Aar, hvor den politiske Strid fandt Sted. Det, at man har været til Stede og deltaget i det, har sin Betydning. Det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) nævnedes — og jeg maatte smile derved —, at Højre havde haft saa og saa gode Chancer i 1866, og anvendte det i den nuværende Diskussion. Jeg sagde til mig selv: Da var du 14 Aar; i ikke at have benyttet de Chancer kan du umulig have Medskyld. Men i den Periode, jeg før nævnedes, var jeg med som myndig Vælger og har altsaa Medskyld. Jeg har lagt Mærke til Aldersforskellen mellem det ærede Medlem fra Bræstrup og mig. Da jeg traadte ind i Vælgernes Rækker, var det ærede Medlem 17 Aar og naaede først at blive aktiv Vælger, da hele Perioden var forbi. Det tjener til hans Undskyldning, at han ikke har levet med og kun kender den Tid fra Andenhaandsmeddelelser og kun gennem Partiblade, hvis Fremstilling af, hvad der er sket, ikke altid er saa mønsterværdig. Nu falder det mig ikke ind at fortælle hele den Tids Historie, saa

kunde jeg bruge hele Natten, og jeg ønsker ikke at opholde hverken mig eller Tinget saa længe. Jeg vil kun gøre opmærksom paa, at det var en Kamptid, som strakte sig over 20 Aar, og i den Tid faldt der drøje Hug, som sved, men det var ikke fremkaldt ved, at Højre udstedte provisoriske Love. De begyndte først efter 1877. Men lige i Begyndelsen af Halvfjerdserne, i 1873, faldt paa en vis Maade en af de mest drastiske Episoder, idet man i dette høje Ting nægtede Finansloven, ikke efter at have diskuteret den, og fordi den var slet; men inden man begyndte Diskussionen, vedtoges der en Beslutning af et Flertal i dette Ting, som sagde, at man vilde af med den Regering, som sad da — det var Ministeriet Holstein —, og for at blive af med den vilde man, inden man begyndte paa at behandle Finansloven, lade Ministeriet vide, at man agtede at nægte den Finanslov for at faa Regeringen bort. Det var slige Skridt, som førte ind i Kamptiden, det er den Slags Skridt, som var udenfor Forfatningens Forudsætning og forklarer Modhuggene. Jeg skal nøjes med at pege paa det, at vi her har med en Periode at gøre, hvor Kampen var ret skarp. Og var det ene „udenfor Forfatningens Forudsætninger“, var det andet eller rettere sagt det første det ikke mindre. Men den Kamp, som da blev ført, og med Hensyn til hvilken jeg ikke for mit Partis Vedkommende har den fjerneste Bevidsthed om, at vi har været med til noget, der vilde kunne kaldes uanstændigt eller retsstridigt, endte med et Forlig mellem Højre og Venstre, den Del af Venstre, der kaldtes det moderate Venstre, og som her er repræsenteret ved de to Mænd, der i denne Tid gøres til Heroer fra alle Sider, det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) og det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard). Hvordan den objektive Dom om denne Periode vil blive, derom har Historien vel ikke sagt sit sidste Ord endnu, men subjektivt forholder det sig saaledes, at jeg ved ikke af, at vi har handlet anderledes uanstændigt og uærligt, end at vi har modsat os Overgreb fra anden Side. Saa vi føler os ikke ramt af den Beskyldning. Men det ærede Medlem fra Bræstrup stillede de Mænd, som var med til at slutte dette Forlig, i en ret kritisk Stilling. Thi et af to: Enten maa de ogsaa have været af den Mening, at der ikke var sket noget uanstændigt eller retsstridigt, siden de indlod sig paa at forhandle med os, eller hvis de havde samme Mening som det ærede Medlem, indlod de sig bevidst paa det, der kaldes Akkord med Uretten. Ved sine